

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра політичних наук

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНА БЕЗПЕКА

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Політологія. Національна безпека»
Спеціальність С2 Політологія
Галузь знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Затверджено на засіданні
кафедри політичних наук
Протокол № 02 від 26 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

Монолатій І. С.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Міжнародна безпека
Викладач (-і)	Монолатій Іван Сергійович, Мосора Михайло Андрійович
Контактний телефон викладача	+380955826111 +380964340284
Е-mail викладача	ivan.monolatii@pnu.edu.ua mykhailo.mosora@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	вівторок 15.00
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Силабус навчальної дисципліни «Міжнародна безпека» розроблено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти ОПП «Політологія. Національна безпека», спеціальність С2 Політологія. Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасні теорії міжнародної безпеки, традиційні та асиметричні загрози для безпеки міжнародного співтовариства, енергетична, екологічна та кліматична безпека, глобальні та регіональні системи безпеки, механізми розв'язання міжнародних суперечностей та конфліктів сучасності, вплив штучного інтелекту на міжнародну безпеку, місце і роль України у системі міжнародної безпеки. Навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти першого рівня передбачає вивчення дисципліни «Міжнародна безпека» за денною формою навчання в обсязі 180 годин, в тому числі: 30 годин лекцій, 30 години семінарських занять і 120 години самостійної роботи. Навчальна дисципліна вивчається протягом одного семестру; результатом засвоєння матеріалу є складання здобувачами вищої освіти першого рівня іспиту. <i>Лекційні заняття</i> системно охоплюють увесь курс, допомагають здобувачам освіти усвідомити його значення, обсяг і структуру, зміст окремих розділів і тем, надають змістовну, організаційну та методичну допомогу у самостійному їх вивченні, визначають найбільш складні теми та питання. Вивчення курсу «Міжнародна безпека» передбачає засвоєння теоретичного матеріалу та формування практичних навичок. Важливо сформувати у студентів систему теоретичних знань про створення та еволюцію системи міжнародної безпеки, її базові інституції (Вестфальський мир, Віденський конгрес, Ліга Націй, ООН, ОБСЄ); визначення потенціалів традиційних та асиметричних загроз для міжнародної безпеки, у т. ч. незавершені націотворчі процеси, міжнародний тероризм, вплив світових релігій та ідеологій на безпеку світу; показати вплив енергетичної, екологічної та кліматичної безпеки на сучасний стан міжнародних відносин; окреслити рамки правового використання сили у міжнародному гуманітарному праві, порозуміння щодо контролю над озброєнням і роззброєнням; структурувати знання про інституції системи колективної безпеки у глобальному світі (НАТО, ЄС) та на регіональному рівні (ОБСЄ, організації безпеки в Азійсько-Тихоокеанському регіоні); показати способи розв'язання міжнародних конфліктів	

сучасності, зокрема й участь міжнародних організацій у вирішенні «української кризи» та російської агресії проти України (з 2024 р.); з'ясування місця і ролі України у системі сучасної міжнародної безпеки, гарантій суверенітету та територіальної цілісності України (з 2022 р.); використання штучного інтелекту для прогнозування особливостей міжнародної безпеки у першій половині XXI ст.

Проведення *практичних та семінарських занять* має на меті надати здобувачам вищої освіти першого рівня навички практичного застосування набутих під час лекцій теоретичних знань про поняття, зміст, складові та суб'єкти міжнародної безпеки, її інституції у минулому та сучасному, використання сили та миру в міжнародних відносинах, місце і роль держави як головного політичного актора безпекових питань, глобальні та регіональні тренди міжнародної безпеки, проблеми мілітаризації міжнародних відносин, патовість ролі міжнародних організацій у припиненні війни в Україні (з 2014 р.), вплив недержавного сектора на розв'язання сучасних проблем міжнародної безпеки.

Самостійна робота здобувачів освіти є невід'ємною складовою частиною навчального процесу. Основна мета самостійної роботи – засвоєння навчального матеріалу, передбаченого програмою курсу і не охопленого іншими видами занять – лекційними, семінарськими тощо. Самостійна робота здобувачів освіти сприяє розвитку у них критичного мислення та формування навичок цілеспрямованої самостійної роботи з літературними джерелами, нормативними документами, інформацією в цілому та вміння на їх основі аналізувати та вирішувати проблемні питання і робити власні висновки та обґрунтування як теоретичного, так і практичного характеру.

Опанувавши курс, здобувачі вищої освіти мають вміти використовувати теоретичні знання з дисципліни у практичній діяльності; використовувати понятійно-категоріальний апарат із царини міжнародної безпеки; знати та розуміти природу, джерела та напрями еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики; продемонструвати знання та розуміння вузькоспеціалізованих (політичних, правових, безпекових, соціальних тощо) аспектів розвитку сучасної системи міжнародних відносин та місця в ній України; аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки, міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав; визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародна безпека» є формування у студентів здатності розв'язувати складні задачі і проблеми під час професійної діяльності у галузі міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, зокрема загального уявлення про сутність міжнародної безпеки як стану захищеності від негативних впливів та важливої умови життєдіяльності особистості, соціальних і політичних систем, таких як суспільство, держава, міжнародне співтовариство.

Основними цілями вивчення дисципліни є формування теоретичних і практичних знань щодо засад діяльності та компетенцій структур глобальної і регіональної безпеки, ознайомлення із засадами функціонування інституцій та органів ЄС та НАТО у сфері міжнародної безпеки; опанування знань стосовно форм і методів європейської та євроатлантичної інтеграції; вивчення стандартів безпеки у повсякденному житті; узагальнення знань щодо компетенцій інституцій європейської та євроатлантичної

інтеграції; визначення місця і ролі України у сучасних геополітичних процесах, зокрема спрямованих на гарантії та забезпечення її національної та міжнародної безпеки.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність:

ІК-1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній та безпековій сферах, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов із застосуванням теорій та методів політичної науки.

Загальні компетентності:

ЗК-1. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК-7. Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності, зокрема, з урахуванням потреб забезпечення сфер національної безпеки держави.

СК-10. Здатність аналізувати та розуміти сучасний стан і тенденції розвитку міжнародних відносин, їх вплив на національну безпеку держави, об'єктивний характер європейських та євроатлантичних інтеграційних процесів, шляхи досягнення сумісності із збройними силами країн Організації Північноатлантичного договору (НАТО).

СК-11. Здатність аналізувати основні проблеми забезпечення сфер національної безпеки, зрозуміло надавати оцінку тенденціям розвитку державної політики у сферах національної безпеки, аналізувати доктрини та стратегії національної безпеки іноземних держав та визначати потенційний негативний вплив їх реалізації на національну безпеку України.

Програмні результати навчання:

ПРН-11. Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

ПРН-12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

ПРН-13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

ПРН-17. Використовувати законодавство, вітчизняний та зарубіжний досвід у сферах забезпечення національної безпеки, здійснювати науковий аналіз її сучасного стану.

ПРН-18. Виявляти загрози національній безпеці держави у відповідних сферах, тенденції розвитку подій та прогнозувати розвиток сценаріїв виникнення надзвичайних ситуацій (аварій, катастроф тощо), узагальнювати та аналізувати причини їх виникнення, розробляти та організовувати проведення заходів із протидії актуальним і потенційним загрозам.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Лекції	30
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30
самостійна робота	120

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	С2 Політологія	2	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.
------	----------------

	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Понятійно-категоріальний апарат сучасного безпекознавства в системі міжнародних відносин.	2	2	8
Тема 2. Традиційні загрози для міжнародної безпеки.	2	2	8
Тема 3. Асиметричні загрози для міжнародної безпеки.	2	2	8
Тема 4. ООН як універсальна система колективної безпеки.	2	2	8
Тема 5. НАТО як модель політико-військової безпекової системи.	2	2	8
Тема 6. Європейський Союз як безпекова спільнота.	2	2	8
Тема 7. Регіональні інститути міжнародної безпеки.	2	2	8
Тема 8. Сучасні збройні конфлікти і міжнародна безпека.	2	2	8
Тема 9. Безпека людини у системі міжнародних відносин.	2	2	8
Тема 10. Новітні теорії, проблеми та інтерпретації міжнародної безпеки.	2	2	8
Тема 11. Безпекова політика України як інститут і процес внутрішньої та зовнішньої політики.	2	2	8
Тема 12. Революція гідності у контекстах міжнародної безпеки.	2	2	8
Тема 13. Анексія Криму російською федерацією як проблема міжнародної безпеки.	2	2	8
Тема 14. Війна за Незалежність України і трансформація системи колективної безпеки. Агресія російської федерації проти України як виклик і проблема для міжнародної безпеки.	2	2	8
Тема 15. Міжнародна безпека у контексті зіткнення цивілізацій і формування нового світового порядку.	2	2	8
ЗАГ:	30	30	120
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи студентів: 25 балів – (поточна робота) усні та письмові відповіді на семінарських заняттях. Підсумковий бал за семінарські заняття та самостійну роботу (5 балів) визначається на основі вирахування середнього арифметичного із всіх усних оцінок; 5 балів – контроль самостійної роботи; 20 балів – індивідуальна (самостійна) робота студентів 10 б. – написання і оформлення реферату, 10 б. – презентація у форматі PowerPoint на визначену тему. 50 балів – Модульна контрольна робота (письмові (тестові) завдання з курсу на останньому занятті.).		
Вимоги до письмових робіт	Написання письмової контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки. У випадку, якщо здобувач освіти не написав контрольну роботу, він вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються з даної дисципліни. Структура оцінювання відповідей на розгорнуті запитання: 25–1: відповідь складається із 1–2 речень, містить узагальнюючу		

	інформацію про історичний період або одиничні конкретні факти. 49–26: відповідь не структурована, вступ і висновок відсутні; здобувач освіти демонструє знання окремих фактів, дат, подій, процесів, постатей або допускає значні помилки; не володіє інструментарієм політичної науки, термінами і поняттями; узагальнення відсутні. 69–50: відповідь структурована в рамках основної частини, не містить яскраво вираженого вступу чи висновку; здобувач розкриває політичний процес в рамках питання із значними пробілами та розривами; демонструє знання найбільш важливих історичних фактів, дат, подій, процесів, постатей, допускає значні помилки; на задовільному рівні володіє термінами і поняттями політичної науки; у відповіді практично відсутні узагальнення або вони дуже фрагментарні. 89–70: відповідь структурована, містить або вступ або висновок; студент розкриває історичний процес в рамках конкретного питання із певними пробілами та розривами; демонструє знання значної кількості фактів, дат, подій, процесів, постатей, проте допускає окремі помилки; володіє хронологією, термінами і поняттями політичної науки; робить фрагментарні узагальнення, усвідомлює роль і значення конкретних подій. 100–90: відповідь детально структурована, містить вступ, основну частину та висновок; студент повноцінно розкриває політичні процеси в рамках конкретного питання; демонструє знання значної кількості конкретних фактів, дат, подій, процесів, постатей; на високому рівні володіє термінами і поняттями політичної науки; водночас робить узагальнення та висновки з питання, розуміє ширший контекст конкретних подій, усвідомлює їх роль і значення, демонструє володіння науковою літературою з теми. Вимоги до презентації по індивідуальній (самостійній) роботі: мінімальний обсяг – 20 слайдів; візуалізований характер, гармонійне поєднання зображень та тексту, наявність самостійно підготовлених схем і таблиць; всі елементи презентації мають бути підготовлені студентом самостійно, із дотриманням вимог академічної доброчесності. Індивідуальний проект – це письмовий виклад ідей опрацьованої літератури з теми, є результатом наукового дослідження, що написаний на основі критичного аналізу літератури, матеріалів інтернету та інших джерел, яке опрацьовує студент (ка).
Семінарські заняття	Відвідування та активна участь здобувачів освіти у роботі семінарських занять також є обов’язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються такі форми роботи на семінарських заняттях: виступ, озонування, рецензія, участь у дискусії. При цьому враховуватимуться лише логічно обґрунтовані виступи, альтернативна теза чи спростування поданої, а не фактична підтримка тези виступаючого, змістовне рецензування та коментар чи доповнення, що дійсно сприятиме розгляду проблеми. Виступи на семінарських заняттях оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до стобальної шкали за такими критеріями: «відмінно» (100–90): здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє

	ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок; <i>«добре» (89–70):</i> здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу; <i>«задовільно» (69–50):</i> здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; <i>«незадовільно» (49–1):</i> здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент допускається до підсумкового контролю за умови відпрацювання усіх пропущених занять і негативних оцінок; виконання усіх передбачених форм роботи. Для отримання підсумкової оцінки протягом семестру студент зобов'язаний отримати як мінімум 26 б.
Підсумковий контроль	Рівень знань та успішності студентів передбачає виставлення підсумкової залікової (екзаменаційної) оцінки. При поточному контролі оцінюються: систематичність роботи на практичних заняттях, рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, самостійне опрацювання тем, виконання індивідуальних завдань, контрольних (тестових) робіт. Підсумкова оцінка виставляється студенту в кінці семестру за результатами роботи на практичних заняттях, обговорення дискусійних питань, виконаних індивідуальних проектів та контрольних (тестових) завдань. Отримані «незадовільні» оцінки відпрацьовуються в обов'язковому порядку, але враховуються при додаванні оцінок і входять у загальну кількість балів.
7. Політика навчальної дисципліни	
Письмові роботи: студент зобов'язаний добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю, які виносяться на практичні заняття та самостійну роботу. вчасно виконати письмове завдання (підготовка реферату; виконати підсумковий тест у зазначений день. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Академічна доброчесність: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв, планшету чи іншого мобільного пристрою під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до не зарахування результатів чи не складання тестування відповідно до Положення про	

запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Відвідування занять. При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Студенти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і письмових робіт, на консультаціях викладача кожного вівторка о 15.00.

Навчання за індивідуальним графіком: студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань. системі дистанційного навчання d-learn.pnu.edu.ua та виконанням усіх завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Неформальна освіта: порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів на платформах самоосвіти Prometheus, Ed Era, Coursera, Udemy, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Повторне вивчення дисципліни: студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>

8. Рекомендована література

Література:

Нормативно-правові акти

Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

Міжнародні документи НАТО. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/c563>

Право ЄС та України. <https://eu-ua.kmu.gov.ua/law/rekomendatsiyi-shhodonabyzhennya-ukrayinskogo-zakonodavstva-do-prava-yes/>

Основна

1. Арон Р. Війна і мир між націями. Київ: Юніверс, 2000.
2. Бжезінський З. Велика Шахівниця. Американська першість та її стратегічні імперативи. Львів – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2000.
https://shron1.chtyvo.org.ua/Bzhezinski_Zbigniev/Velyka_shakhivnytsia.pdf

3. Бжезінський З. Стратегічне бачення. Америка і криза світової влади. Львів: Літопис, 2012.
https://chtyvo.org.ua/authors/Bzhezinski_Zbigniev/Stratehichne_bachennia_Ameryka_i_kryza_hlobalnoi_vlady/
4. Винницький М. Український Майдан – російська війна. Хроніка та аналіз Революції Гідності. Львів: Видавництво Старого Лева, 2021.
https://chtyvo.org.ua/authors/Vynnytskyi_Mykhailo/Ukrainskyi_Maidan_rosiiska_viina_Khronika_ta_analiz_Revoliutsii_Hidnosti/
5. Гантінгтон С. П. Протистояння цивілізацій та зміна світового порядку. Львів: Кальварія, 2006.
6. Кіссінджер Г. Світовий порядок. Роздуми про характер націй в історичному контексті. Київ: Наш формат, 2018.
7. Мак-Ніл В. Піднесення Заходу. Історія людської спільноти. Київ: Ніка-Центр, 2020. https://chtyvo.org.ua/authors/Mak-Nil_Viliam/Pidnesennia_Zakhodu_Istoriia_liudskoi_spilnoty_vyd_2011/
8. Монолатій І., Мосора М. Міжнародна безпека: Навчально-методичний посібник для здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Політологія. Національна безпека», спеціальність С2 Політологія, галузь знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини». Івано-Франківськ: Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2025. 83 с. <https://lib-repo.pnu.edu.ua/handle/123456789/23678>
9. Парахонський Б., Яворська Г. Онтологія війни і миру: безпека, стратегія, смисл. Київ: НІСД, 2019. https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-07/Monografiya_Ontologiya_print.pdf
10. Талеб Н. Антикрихкість. Про (не)вразливе у реальному житті. Київ: Наш формат, 2019. https://chtyvo.org.ua/authors/Taleb_Nasim_Nikolas/Antykrykhkist_Pro_nevrazlyve_u_realnomu_zhytti/
11. Хаас Р. Розхитаний світ. Зовнішня політика Америки і криза старого ладу. Київ: Основи, 2019.
12. Харарі Ю. Н. 21 урок для 21 століття. Київ: BookChef, 2018.
13. Monolatii I. W Europie, obok Europy, dzięki Europie. Dylematy historii, polityki i bezpieczeństwa Ukrainy. Płock: Wydawnictwo Naukowe Mazowieckiej Uczelni Publicznej, 2020.

Допоміжна

1. Артёмов І. В., Віднянський С. В., Тодоров І. Я., Токар П. В. Європейська та євроатлантична інтеграція України: стан і перспективи реалізації (2014–2022 рр.): монографія. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2022. 284 с.
2. Монолатій І. Інформаційні "вкиди" Якова Макогона: геополітичні міркування приватного шпигуна про повоєнне облаштування світу. *Медіафорум: прогнози, інформаційний менеджмент*. Чернівці, 2024. Том 24. С. 327-344.
<https://doi.org/10.31861/mediaforum.2024.14.327-344>
3. Монолатій І. Специфіка трактування військової розвідки у воєнно-політичній д Україні еміграції (середина ХХ ст.). *Вісник Прикарпатського університету Політологія*. Ів.-Фр., 2024. Вип. 18. С. 263-272. https://doi.org/10.32782/2312-1815/2024_25
4. Романько І. І. Європейська та євроатлантична інтеграція України: історія, сучасний стан, перспективи : навч. посіб. Кропивницький: ЛА НАУ, 2017. 272 с.
https://dspace.sfa.org.ua/bitstream/123456789/978/1/Romanko_evropeiska.pdf
5. Kuzniar R. Bezpieczeństwo Międzynarodowe. Warszawa: WN Scholar, 2020.
6. Plokhy S. The Gate of Europe. A History of Ukraine. London: Penguin Books, 2015.
7. Plokhy S. The Russo-Ukrainian War. London: Penguin Books, 2023.

Інформаційні ресурси

Євроінтеграційний портал. <https://eu-ua.kmu.gov.ua/>

Сайт Офісу Ради Європи в Україні. <https://www.coe.int/uk/web/kyiv>

Сайт Представництва Європейського Союзу в Україні.

https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine_uk?s=232

Сайт НАТО. <https://www.nato.int/cps/uk/natohq/index.htm>

Сайт Представництва НАТО в Україні. <https://www.nato.int/cps/uk/natohq/172836.htm>

Сайт Місії України при НАТО. <https://nato.mfa.gov.ua/>

Рекомендовані курси на платформах самоосвіти

Курс ВУМ «Що таке європейська ідея?» <https://vumonline.ua/course/what-is-the-european-idea/>

Курс ВУМ «Про НАТО»: <https://vumonline.ua/course/pro-nato/>

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

<https://d-learn.pnu.edu.ua/>

Викладач

І. С. Монолатій